

ANAYA

Primària

Llengua catalana i literatura 5

Programació didàctica

Índex

1. Objectius generals d'Educació Primària
2. Objectius de l'àrea de Llengua catalana i literatura 5è EP.
3. Descriptors.
4. Contribució de l'àrea al desenvolupament de les competències bàsiques.
5. Organització i seqüenciació de continguts.
6. Criteris metodològics i estratègies didàctiques generals que s'usaran en l'àrea.
7. Activitats complementàries.
8. Criteris d'avaluació.
9. Estàndards d'aprenentatge.
10. Evidències per al dossier d'aprenentatge (portfolio).
11. Criteris de qualificació i promoció.
12. Recursos didàctics.
13. Mesures d'atenció a la diversitat i inclusió.
14. Avaluació de la programació didàctica.

OBJECTIUS GENERALS D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

L'Educació Primària contribuirà a desenvolupar en els al·lots i les al·lotes les capacitats que els permeten:

- a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb aquestes, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, com també el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- b) Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, i també actituds de confiança en sí mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, i esperit emprenedor.
- c) Adquirir habilitats per a la prevenció i per a la resolució pacífica de conflictes, que els permetin desenvolupar-se amb autonomia en l'àmbit familiar i domèstic, com també en els grups socials amb què es relacionen.
- d) Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no discriminació de persones amb discapacitat.
- e) Conèixer i utilitzar de manera apropiada el català i el castellà i desenvolupar hàbits de lectura.
- f) Adquirir en, almenys, una llengua estrangera la competència comunicativa bàsica que els permeti expressar i comprendre missatges senzills i espavilar-se en situacions quotidianes.
- g) Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixin la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaços d'aplicar-los a les situacions de la seva vida quotidiana.
- h) Conèixer els aspectes fonamentals de les Ciències de la Naturalesa, les Ciències Socials, la Geografia, la Història i la Cultura.
- i) Iniciar-se en la utilització, per a l'aprenentatge, de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació desenvolupant un esperit crític davant dels missatges que reben i elaboren.
- j) Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals.
- k) Valorar la higiene i la salut, acceptar el mateix cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física i l'esport com mitjans per afavorir el desenvolupament personal i social.
- l) Conèixer i valorar els animals més pròxims a l'ésser humà i adoptar maneres de comportament que afavoreixin la seva cura.
- m) Desenvolupar les seves capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seves relacions amb els altres, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.
- n) Fomentar l'educació viària i actituds de respecte que incideixin en la prevenció dels accidents de trànsit.

OBJECTIUS DE L'ÀREA DE LLENGUA CATALANA I LITERATURA 5è EP

1. Comprendre missatges orals tenint en compte les característiques de les diferents situacions de comunicació.
2. Utilitzar de forma adequada els aspectes normatius de la llengua.
3. Potenciar l'ús creatiu de la llengua.
4. Expressar amb claredat, ordenament i coherentment: vivències, idees, observacions, sentiments, etc.
5. Triar les formes de comprensió i expressió adequades a les diferents situacions i intencions comunicatives.

6. Valorar i acceptar les aportacions pròpies i les dels altres, respectant les normes de l'intercanvi comunicatiu.
7. Extreure informació de la lectura de textos amb una finalitat prèvia: seleccionar, registrar, cercar, recopilar, processar la informació.
8. Comprendre textos escrits i altres de realitzats amb signes de diferents codis, en diferents contextos.
9. Conèixer i utilitzar el valor de la lectura com una activitat indispensable i insubstituïble per ampliar el coneixement com un element d'entreteniment i diversió, goig, informació, resolució de problemes, enriquiment cultural.
10. Produir textos escrits propis de la vida social de l'aula, com a model de comunicar coneixements, experiències i necessitats (normes, notes, cartes, avisos, sol·licituds...) d'acord amb les característiques pròpies d'aquests gèneres.
11. Redactar diversos tipus de text: contes, redaccions, descripcions, cartes, reportatges, normes, poemes, endevinalles, embarbussament, escrits incorporant les TIC...
12. Divertir-se en l'elaboració i producció de textos escrits seguint les normes i pautes bàsiques d'ortografia, sintaxi, vocabulari...
13. Cercar, recollir i processar informació mitjançant l'ús eficaç de la llengua.
14. Conèixer l'estructura dels textos propis de l'àmbit acadèmic i escolar (qüestionaris, resums, informes, descripcions, explicacions...), i aplicar aquests coneixements a la comprensió i producció de textos per a coneixements, experiències i necessitats personals.
15. Manejar de forma eficaç els recursos apresos per aplicar-los correctament en totes les altres àrees que conformen el currículum, sent conscients de l'ús efectiu de la llengua en el seu aprenentatge personal i comunicació.
16. Utilitzar, de manera dirigida, les tecnologies de la informació i la comunicació –TIC- i els diferents tipus de biblioteques (d'aula, de centre i de localitat) mostrant respecte per les seves normes de funcionament, amb la finalitat d'obtenir informació i models per a la composició escrita.
17. Compondre textos d'informació i d'opinió propis dels mitjans de comunicació social sobre esdeveniments que resultin significatius, amb especial incidència a la notícia i a les cartes al director, utilitzant suports de l'àmbit escolar: xarxa WI-FI, Notebook i pàgina web de l'escola i de la localitat.
18. Saber utilitzar diferents fonts d'informació per a l'elaboració de treballs i transmetre la informació en diferents suports, extraient de les mateixes el seu màxim rendiment.
19. Desenvolupar el gust literari i la capacitat estètica, de manera que faciliti la comprensió i l'expressió d'idees i de sentiments.
20. Explorar i aplicar les possibilitats expressives bàsiques de la llengua oral i escrita, adquirint seguretat en les mateixes habilitats comunicatives i usos personals del llenguatge.
21. Compondre per escrit, de forma cada vegada més complexa, ordenada i coherent, idees, vivències, sentiments, fets reals i fantàstics, tant en prosa com en vers.
22. Identificar i apreciar la diversitat lingüística d'Espanya.
23. Valorar aquestes expressions lingüístiques com a fet cultural enriquidor per a tothom.
24. Analitzar el valor de la llengua com a instrument de transmissió de diferents valors.
25. Desenvolupar l'hàbit i el gust per la lectura, dedicant-li part del temps lliure disponible.
26. Llegir en veu alta i en silenci i utilitzar la lectura com a mitjà de diversió, goig i d'aprenentatge.
27. Llegir de forma comprensiva i expressiva textos com a mitjà per consolidar i reforçar l'ús de la llengua, ampliar vocabulari, normes ortogràfiques, apreciar valors artístics i culturals.
28. Escoltar, comprendre, recitar i dramatitzar textos procedents de la tradició literària popular per a la millora de la comprensió lectora.
29. Participar en jocs lingüístics dins l'aula.

DESCRIPTORS

COMPETÈNCIA	INDICADORS	DESCRIPTORS
<i>Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia</i>	Cura de l'entorn mediambiental i dels éssers vius	<ul style="list-style-type: none"> • Interactuar amb l'entorn natural de manera respectuosa. • Comprometre's amb l'ús responsable dels recursos naturals per tal de promoure un desenvolupament sostenible. • Respectar i preservar la vida dels éssers vius de l'entorn immediat. • Prendre consciència dels canvis produïts per l'home en l'entorn natural i les repercussions que comporten per a la vida futura.
	Vida saludable	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar i promoure hàbits de vida saludable pel que fa a l'alimentació i l'exercici físic. • Generar criteris personals sobre la relació entre la visió social de l'estètica del cos humà i l'atenció saludable d'aquest.
	La ciència en el dia a dia	<ul style="list-style-type: none"> • Reconèixer la importància de la ciència en la vida quotidiana pròpia. • Aplicar mètodes científics rigorosos per tal de comprendre millor la realitat que ens envolta. • Manejar els coneixements sobre el funcionament dels objectes i dels aparells per tal de solucionar problemes i comprendre el que ocorre al nostre voltant.
	Maneig d'elements matemàtics	<ul style="list-style-type: none"> • Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context. • Identificar i manipular amb precisió elements matemàtics (nombres, dades, elements geomètrics...) en situacions quotidianes.
	Raonament lògic i resolució de problemes	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar els coneixements matemàtics per a la resolució de situacions problemàtiques en contextos reals i en qualsevol assignatura. • Realitzar argumentacions en qualsevol context amb esquemes logicomatemàtics.

		<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar les estratègies de resolució de problemes a qualsevol situació problemàtica.
<i>Comunicació lingüística</i>	Comprensió oral i escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Comprendre el sentit dels textos escrits. • Captar el sentit de les expressions orals: ordres, explicacions, indicacions, relats... • Divertir-se amb la lectura.
	Expressió: oral i escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Expressar oralment qualsevol tipus d'informació de manera ordenada i clara. • Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits. • Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.
	Normes de comunicació	<ul style="list-style-type: none"> • Respectar les normes de comunicació en qualsevol context: el torn de paraula, atenció al que diu l'interlocutor... • Fer ús d'elements de comunicació no verbal o de diferents registres en les diverses situacions comunicatives que es puguin donar.
	Comunicació altres llengües	<ul style="list-style-type: none"> • Entendre el context sociocultural i la història de la llengua per a fer-ne un millor ús. • Mantenir converses en altres llengües sobre temes quotidians en diferents contextos • Usar els coneixements sobre la llengua per a cercar informació i llegir textos en qualsevol situació. • Produir textos escrits de diversa complexitat per a usar-los en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.
<i>Competència digital</i>	Tecnologies de la informació	<ul style="list-style-type: none"> • Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació. • Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la fiabilitat de cada una. • Elaborar informació pròpia que derivi de la informació obtinguda a través de mitjans tecnològics.

	Comunicació audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> • Usar els diferents canals de comunicació audiovisual per a transmetre informacions diverses. • Comprendre els missatges elaborats en codis diversos.
	Ús d'eines digitals	<ul style="list-style-type: none"> • Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement. • Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per tal de millorar el treball propi i facilitar la vida diària. • Aplicar criteris ètics en l'ús de la tecnologies.
<i>Consciència i expressions culturals</i>	Respecte per les manifestacions culturals pròpies i alienes	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial. • Valorar la interculturalitat com una font de riquesa personal i cultural.
	Expressió cultural i artística	<ul style="list-style-type: none"> • Expressar sentiments i emocions des de codis artístics. • Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians. • Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.
<i>Competències socials i cíviques</i>	Educació cívica i constitucional	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i aplicar els drets i els deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola. • Identificar les implicacions que té viure en un estat social i democràtic de Dret ratificat per una norma suprema anomenada Constitució Espanyola.
	Relació amb els altres	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar la capacitat de diàleg amb els companys i les companyes en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes. • Mostrar disponibilitat per participar activament en els àmbits de participació establits. • Reconèixer la riquesa de la diversitat d'opinions i idees.
	Compromís social	<ul style="list-style-type: none"> • Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors. • Concebre i actuar conforme a una escala de valors pròpia. • Evidenciar preocupació pels més desfavorits i respecte pels

		<p>diferents ritmes i capacitats de cadascú.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor</i>	Autonomia personal	<ul style="list-style-type: none"> • Optimitzar els recursos personals basant-se en les fortaleces pròpies. • Assumir i informar sobre les responsabilitats encomanades. • Ser constant en el treball i superar les dificultats. • Dirimir la necessitat d'ajuda en funció de les dificultats de la tasca.
	Lideratge	<ul style="list-style-type: none"> • Gestionar el treball del grup coordinant les tasques i el temps. • Encomanar l'entusiasme per la tasca i la confiança en la possibilitat d'assolir els objectius. • Prioritzar la consecució dels objectius grupals als interessos personals.
	Creativitat	<ul style="list-style-type: none"> • Generar possibilitats noves i divergents des dels coneixements previs del tema. • Configurar una visió de futur realista i ambiciosa. • Trobar possibilitats en l'entorn que la resta no veuen.
	Emprenedoria	<ul style="list-style-type: none"> • Optimitzar l'ús de recursos materials i personals per a la consecució d'objectius. • Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves. • Assumir riscos en el desenvolupament de les tasques o projectes. • Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.
<i>Aprendre a aprendre</i>	Perfil d'aprenent	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar les potencialitats personals com a aprenent: estils d'aprenentatge, intel·ligències múltiples, funcions executives... • Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples. • Gestionar els recursos i les motivacions personals en favor de l'aprenentatge. • Generar estratègies per aprendre en diferents contextos d'aprenentatge.

	Eines per a estimular el pensament	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent... • Desenvolupar estratègies que afavoreixin la comprensió rigorosa dels continguts.
	Planificació i avaluació de l'aprenentatge	<ul style="list-style-type: none"> • Planificar els recursos necessaris i els passos que cal fer durant el procés d'aprenentatge. • Seguir els passos establerts i prendre decisions sobre els que vénen després en funció dels resultats intermedis. • Avaluat la consecució dels objectius d'aprenentatge. • Prendre consciència dels processos d'aprenentatge.

CONTRIBUCIÓ DE L'ÀREA AL DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES

Descripció del model competencial.

Treballar per competències a l'aula suposa una reflexió i reconfiguració dels continguts des d'un enfocament d'aplicació que permeti l'entrenament de les mateixes. Les competències no s'estudien, ni s'ensenyen, s'entrenen. Per a això generarem tasques d'aprenentatge en què afavorim en els alumnes l'aplicació del coneixement mitjançant metodologies d'aula actives.

Abordar cada competència de manera global en cada unitat didàctica és inabastable per la qual cosa cada una es trenca en indicadors, grans pilars que permeten descriure-la d'una manera més precisa. Podem trobar entre 3 i 6 indicadors per competència.

L'indicador, però, és encara massa general. Per això el trencam en allò que hem anomenat descriptors de la competència, que "descriuen" l'alumne o l'alumna competent en aquest àmbit. Per cada indicador trobarem entre 3 i 6 descriptors redactats en infinitiu.

En cada unitat didàctica concretarem el descriptor en acòmpliments competencials redactats en tercera persona de present indicatiu. L'acòmpliment serà l'aspecte concret de la competència que podrem entrenar i avaluar de manera explícita en la unitat, serà concret i objectivable i haurà de marcar què hem d'entrenar i observar en les activitats dissenyades.

Per al seu desenvolupament partim d'un marc de descriptors competencials definit per al projecte i aplicable a qualsevol assignatura i curs.

Respectant el tractament específic en algunes àrees, els **elements transversals**, com ara la comprensió lectora, l'expressió oral i escrita, la comunicació audiovisual, les tecnologies de la informació i la comunicació, l'emprenedoria i l'educació cívica i constitucional es treballaran des de totes les àrees possibilitant i fomentant que el procés d'ensenyament-aprenentatge dels alumnes sigui el més complet possible.

D'altra banda, el desenvolupament de **valors** presents també en totes les àrees ajudarà perquè els nostres alumnes aprenguin a desenvolupar-se des d'uns determinats valors que construeixin una societat ben consolidada en la qual tots puguem viure.

La diversitat d'alumnes amb estils d'aprenentatge diferent, ens durà a treballar des de les **diferents potencialitats** que tenen, basant-nos sempre en les seves fortaleses per poder donar resposta a les seves necessitats.

En l'àrea de Llengua catalana i literatura.

En l'àrea de Llengua catalana i literatura incidirem en l'entrenament de totes les competències de manera sistemàtica posant èmfasi en els descriptors més afins a l'àrea.

Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

El desenvolupament d'aquesta competència en aquesta àrea curricular ens permet utilitzar, interpretar i expressar amb claredat situacions quotidianes contenint elements matemàtics. Així mateix, ofereix la possibilitat real d'utilitzar l'activitat matemàtica en contextos variats per poder desenvolupar així la utilització del llenguatge com a instrument per poder comunicar-se i expressar-se a diferents nivells.

Els descriptors que treballarem fonamentalment seran:

- Interactuar amb l'entorn natural de manera respectuosa.
- Aplicar mètodes científics rigorosos per millorar la comprensió de la realitat circumdant.
- Manejar els coneixements sobre el funcionament dels objectes i aparells per solucionar problemes i comprendre el que ocorre al nostre voltant.
- Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context.
- Realitzar argumentacions en qualsevol context amb esquemes logicomatemàtics.
- Aplicar les estratègies de resolució de problemes a qualsevol situació problemàtica.
- Aplicar els coneixements matemàtics per a la resolució de situacions problemàtiques en contextos reals i en qualsevol assignatura.

Comunicació lingüística

L'expressió oral i l'expressió escrita requereixen d'un entrenament en cada una de les àrees. De forma sistemàtica procurarem entrenar almenys un descriptor en cada una de les unitats didàctiques.

A causa del caràcter de l'àrea, tractarem que adquireixin les destreses comunicatives en l'ús de la llengua. Serà una prioritat dotar l'alumnat d'estratègies que afavoreixin un aprenentatge correcte i que li assegurin un maneig efectiu en les situacions quotidianes i en diferents contextos en què es trobi

Els descriptors que utilitzarem seran:

- Comprendre el sentit dels textos escrits.
- Divertir-se amb la lectura.
- Expressar oralment de manera ordenada i clara qualsevol tipus d'informació.
- Compondre diferents tipus de textos creativament amb sentit literari.
- Entendre el context sociocultural de la llengua, així com la seva història per a un millor ús de la mateixa.
- Mantenir converses en altres llengües sobre temes quotidians en diferents contextos.
- Utilitzar els coneixements sobre la llengua per cercar informació i llegir textos en qualsevol situació.
- Produir textos escrits de diversa complexitat per al seu ús en situacions quotidianes o d'assignatures diverses.

Competència digital

Ser competent en la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument de treball intel·lectual inclou utilitzar-les en la seva doble funció de transmissores i generadores d'informació i coneixement. Des d'aquesta àrea es fa necessari el maneig d'eines digitals per a l'adquisició d'informació transformant-la en coneixement.

En l'àrea de Llengua catalana i literatura entrenarem els descriptors següents:

- Fer servir diferents fonts per a la recerca d'informació
- Seleccionar l'ús de les diferents fonts segons la seva fiabilitat
- Elaborar informació pròpia derivada d'informació obtinguda a través de mitjans tecnològics.
- Utilitzar els diferents canals de comunicació audiovisual per transmetre informacions diverses.
- Comprendre els missatges elaborats en codis diversos.
- Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.
- Actualitzar l'ús de les noves tecnologies per millorar el treball i facilitar la vida diària.
- Aplicar criteris ètics en l'ús de les tecnologies.

Consciència i expressions culturals

A través de la llengua, podem conèixer el món en el qual vivim, l'entorn que ens envolta i els seus canvis, per la qual cosa aquesta competència ens pot donar una visió diferent des de la perspectiva de les diferents manifestacions culturals i la forma d'expressió artística.

Els descriptors que entrenarem en aquesta competència són:

- Mostrar respecte envers les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.

- Valorar la interculturalitat com una font de riquesa personal i cultural.
- Expressar sentiments i emocions des de codis artístics.
- Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i la vida quotidiana.
- Elaborar treballs i presentacions amb sentit estètic.

Competències socials i cíviques

L'àrea de Llengua catalana i literatura ens demana de desenvolupar una sèrie d'actituds i valors que ens portaran a saber desenvolupar-nos en la societat en la qual vivim. Els indicadors d'aquesta competència poden facilitar l'entrenament de cada un dels descriptors que enunciam a continuació:

- Conèixer i aplicar drets i deures de la convivència ciutadana en el context de l'escola.
- Identificar les implicacions que té viure en un estat social i democràtic de Dret ratificat per una norma suprema anomenada Constitució Espanyola.
- Desenvolupar capacitat de diàleg amb els altres en situacions de convivència i treball i per a la resolució de conflictes.
- Mostrar disponibilitat per a la participació activa en àmbits de participació establerts.
- Reconèixer riquesa en la diversitat d'opinions i idees.
- Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.
- Concebre una escala de valors pròpia i actuar d'acord amb aquesta.
- Involucrar-se o promoure accions amb una finalitat social.

Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

En l'àrea de Llengua catalana i literatura exigeix un procés d'ensenyament-aprenentatge actiu. L'enfocament comunicatiu rau en la necessitat d'utilitzar la llengua. Serà necessari iniciar l'alumnat en entrenar diferents habilitats d'emprenedoria com una manera de consolidar les diferents eines per comunicar-se.

En aquest cas, els descriptors que entrenarem són:

- Optimitzar recursos personals basant-se en les fortaleces.
- Ser constant en el treball superant les dificultats.
- Generar noves i divergents possibilitats des de coneixements previs del tema.
- Configurar una visió de futur realista i ambiciosa.
- Optimitzar l'ús de recursos materials i personals per a la consecució d'objectius.
- Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.
- Actuar amb responsabilitat social i sentit ètic en el treball.
- Encomanar entusiasme per la tasca i confiança en les possibilitats d'assolir objectius.

Aprendre a aprendre

La competència d'aprendre a aprendre suposa disposar d'habilitats per iniciar-se en l'aprenentatge i ser capaç de continuar aprenent de manera cada vegada més eficaç i autònoma d'acord a allò que ens plantejam. En aquesta àrea es veu la necessitat de treballar de forma explícita la confiança en un mateix per poder treballar amb els altres i el gust per aprendre.

Els descriptors que utilitzarem per entrenar aquesta competència són:

- Gestionar els recursos i motivacions personals en favor de l'aprenentatge.
- Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.
- Desenvolupar estratègies que afavoreixin la comprensió rigorosa dels continguts.
- Generar estratègies per aprendre en diferents contextos d'aprenentatge.
- Planificar recursos necessaris i passos a realitzar en el procés d'aprenentatge.
- Avaluar la consecució d'objectius d'aprenentatge.
- Prendre consciència dels processos d'aprenentatge.

ORGANITZACIÓ I SEQÜENCIACIÓ DE CONTINGUTS**Bloc 1: Comunicació oral: escoltar, parlar i conversar.**

Diversitat de situacions comunicatives, espontànies o dirigides.

El llenguatge oral com a instrument de comunicació i aprenentatge: escoltar, recollir dades, demanar. Participació en enquestes i entrevistes. Comentari i opinió personal estratègies i normes per a l'intercanvi comunicatiu (Torns de paraula, rols diversos d'intercanvi, respecte a les opinions i opcions lingüístiques dels altres, fluïdesa, claredat, ordre, lèxic apropiat, pronunciació correcta, entonació, gestualitat, to de veu, accents, mirades i actituds corporals, coherència, cohesió i adequació del discurs).

Intencions i funcions de la comunicació oral: comprensió de missatges verbals i no verbals.

Estructura i característiques dels missatges orals segons la seva tipologia (narratius, descriptius, argumentatius, diàlegs, debats, expositius i instructius) en situacions comunicatives diverses procedents de diferents mitjans d'informació i comunicació. (lèxic, entonació, recursos expressiu).

Comprensió de textos orals, deducció del significat de les paraules segons el context. Idees principals i secundàries.

Audició, reproducció i dramatització de textos breus i senzills adequats a la seva edat.

Expressió i producció/presentació de textos orals quotidians i formals a l'aula: presentar-se, contar experiències personals, expressar estats d'ànim, ordenar els passos d'un procés...

Recursos del llenguatge oral: mitjans de comunicació audiovisual, Internet, documents videogràfics i sonors, etc.

Els diferents registres lingüístics i els seus usos.

Escolta i reproducció de textos i jocs lingüístics o de tradició oral de la literatura de les Illes Balears: dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, rondalles, llegendes, etc., i memorització d'alguns d'aquests textos o jocs.

Dramatització i representació de textos senzills potenciant l'interès per participar en les dinàmiques de grup, adequant l'entonació, ritme i volum a les característiques del text

Ús de les tecnologies de la informació i comunicació com a instrument per millorar la comunicació oral i accedir a informacions diverses.

Bloc 2: Comunicació escrita: llegir.

Recursos gràfics en la comunicació escrita. Consolidació del sistema de lecto-escriptura.

Comprensió de textos llegits en veu alta i en silenci.

Audició de diferents tipus de textos.

Comprensió de textos segons la seva tipologia.

Gust per la lectura. Hàbit lector. Lectura de diferents textos com a font d'informació, de delit i de diversió.

Lectura personal, silenciosa, en veu alta, guiada i expressiva de diferents tipus de text (descriptius, argumentatius, expositius, instructius, literaris) i en qualsevol suport.

Estratègies per a la comprensió lectora de textos: títol. Il·lustracions. Paraules clau. Capítols. Relectura. Anticipació d'hipòtesis i comprovació. Realització d'inferències d'informació sobre el text a partir dels coneixements i experiències previs, consulta del diccionari. Síntesi. Estructura del text. Tipus de textos. Context. Diccionari. Sentit global del text. Idees principals i secundàries. Resum.

Elements bàsics del discurs narratiu, poètic i teatral, i aplicació d'aquests coneixements a la comprensió i interpretació dels textos. Identificació dels elements característics d'alguns tipus

de textos: concepte, temes, elements formals, elements gràfics (vinyetes, globus, onomatopeies, signes convencionals, etc.), aplicant-los a la comprensió.

Participació en jocs lingüístics motivadors que contribueixin al desenvolupament de la comprensió lectora i la memorització de textos llegits en veu alta

Identificació i valoració crítica dels missatges i valors transmesos pel text.

Ús de la biblioteca per a la recerca d'informació i utilització de la mateixa com a font d'aprenentatge.

Selecció de llibres segons el gust personal.

Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la localització, selecció i organització de la informació.

Bloc 3: Comunicació escrita: escriure.

El text escrit com a font d'informació, d'aprenentatge i de diversió.

Coneixement de les característiques específiques de la comunicació escrita (linealitat, possibilitat de comunicació amb interlocutors absents, permanència i fixació del pensament, possibilitat de relectura).

Identificació de l'estructura dels textos propis de l'àmbit acadèmic (qüestionaris, enquestes, resums, esquemes, informes, descripcions, explicacions), i aplicació d'aquests coneixements a la comprensió i producció de textos.

Producció de textos per comunicar coneixements, experiències i necessitats: narracions, descripcions, textos expositius, argumentatius i persuasius, poemes, diàlegs, entrevistes i enquestes.

Cohesió del text: enllaços, substitucions lèxiques, manteniment del temps verbal, puntuació.

Creació de textos utilitzant el llenguatge verbal i no verbal amb intenció informativa: cartells publicitaris. Anuncis. Còmics.

Normes i estratègies per a la producció de textos: planificació (funció, destinatari, estructura...)

Revisió i millora del text.

Aplicació de les normes ortogràfiques i signes de puntuació (punt, coma, punt i coma, guió, dos punts, ratlla, signes d'entonació, parèntesi, cometes). Accentuació

Cal·ligrafia. Ordre i presentació.

Ús d'estratègies bàsiques de producció de textos per facilitar la comprensió: elements gràfics i paratextuals.

Dictats. Pla d'escriptura.

Utilització guiada de programes o recursos informàtics de processament de textos.

Bloc 4: Coneixement de la llengua.

Elements de la comunicació: emissor, receptor, canal, codi, missatge i context.

Ús adequat de les diferents categories gramaticals: substantiu, adjectiu, determinants, pronoms, adverbis, verb, preposició, conjunció i interjecció.

Maneig progressivament autònom de diccionaris i altres fonts de consulta en paper i format digital sobre l'ús de la llengua.

Coneixement i aplicació progressiva de les normes ortogràfiques que s'integren a les situacions de comunicació escrita regulant i assegurant la fluïdesa en l'intercanvi comunicatiu.

Observació, reflexió i explicació de les relacions semàntiques de les paraules (sinonímia, antonímia i polisèmia) i de les seves modificacions i associacions significatives (metàfora).

Identificació d'algunes particularitats del lèxic general de la llengua: ús de prefixos i sufixos, ús de sigles i abreviatures, neologismes, barbarismes, paraules homònimes, paraules compostes, primitives i derivades, famílies i camps semàntics, locucions i frases fetes.

Reconeixement i explicació de les relacions que s'estableixen entre el substantiu i la resta dels components del grup nominal.

Reconeixement i explicació de les funcions oracionals: subjecte i predicat.

Observació, reflexió i descripció dels requisits que han de complir els enunciats per convertir-se en text: unitat temàtica, estructura ajustada a la intenció comunicativa i cohesió de totes les seves parts.

Reconeixement i ús d'alguns connectors textuais.

Reconeixement de la realitat plurilingüe d'Espanya.

Reconeixement de la pluralitat lingüística existent en el context social i escolar.

Reconeixement de les llengües oficials de les Illes Balears.

Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument d'aprenentatge en tasques senzilles.

Bloc 5: Educació literària.

El text literari com a font de comunicació, de plaure, de joc, d'entreteniment, de coneixement d'altres mons, temps i cultures, d'aprenentatge, i com a medi d'organitzar-se i resoldre problemes de la vida quotidiana.

La literatura: Textos literaris i textos no literaris. Prosa i vers. El conte: l'estructura. El teatre: personatges i acotacions. Poesia: Vers i estrofa. Recursos literaris: la comparació. Els contes populars. Recursos literaris: la personificació. El teatre: actes i escenes. Poesia: la rima. Les faules. Recursos literaris: la metàfora. Les llegendes. El còmic.

Textos propis de la tradició literària: textos de tradició oral (faules, llegendes, cançons populars, contes...), textos de gènere narratiu (contes, biografies, autobiografies, novel·la realista, d'aventures, de misteri, de ciència-ficció, de fantasia) i textos d'altres gèneres (teatre o poesia).

Identificació de recursos literaris.

Dramatització i lectura dramatitzada de textos literaris.

CRITERIS METODOLÒGICS I ESTRATÈGIES DIDÀCTIQUES GENERALS QUE S'USARAN EN L'ÀREA

Treballar de manera competencial a l'aula, suposa un canvi metodològic important, el docent passa a ser un gestor de coneixement dels alumnes i l'alumne adquireix un grau de protagonisme més gran.

En concret en l'àrea de Llengua catalana i literatura:

Els alumnes han d'iniciar-se en la utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, d'interpretació i comprensió de la realitat. Necessitam dotar l'alumnat d'eines perquè puguin desenvolupar-se en múltiples contextos dominant la llengua oral i escrita de forma funcional.

Hem de tenir en compte que cada alumne parteix d'unes fortaleces individuals que cal continuar desenvolupant. Aquestes fortaleces ens ajudaran a definir la predominància de cada una de les seves intel·ligències, per la qual cosa les tasques que ha de realitzar estaran pensades des de la **teoria de les Intel·ligències múltiples** com a possibilitat perquè tot l'alumnat arribi a comprendre aquells continguts que necessita adquirir per assolir els objectius d'aprenentatge que pretenem.

En aquesta àrea els alumnes s'inicien en el desenvolupament de les habilitats del llenguatge, per això, hauran de manejar diferents destreses que impliquin el **treball en grup col·laboratiu** com

una manera d'entrenar la capacitat empàtica de posar-se al lloc d'altres persones i saber expressar segons el context i la intenció comunicativa el que pot succeir en situacions reals i quotidianes.

Els continguts de l'àrea de Llengua catalana i literatura són organitzats al voltant d'uns conceptes fonamentals vinculats a context real, serà important treballar la part competencial de manera que el coneixement es transformi en acció i aplicar-lo a projectes reals propers a l'alumnat.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Pel que fa a les activitats complementàries convé reflexionar sobre aquestes qüestions:

- Es varen aconseguir els objectius proposats a partir de les activitats realitzades?
- Com han resultat les activitats?
- Quines han agradat més?
- Quines propostes de millora podem assenyalar?

CRITERIS D'AVUACIÓ

Bloc 1. Comunicació oral: escoltar, parlar i conversar.

1. Produir i presentar textos orals adequats a diferents situacions de comunicació dirigides o espontànies, utilitzant el llenguatge oral com una forma de comunicació i expressió personal.
2. Utilitzar el llenguatge oral per comunicar-se, sent capaç d'escoltar i recollir dades, expressant oralment la seva opinió personal, d'acord a la seva edat. (torn de paraula, demanar permís, disculpes, peticions, suggeriments ...)
3. Reconèixer la informació verbal i no verbal dels discursos orals, localitzant el més important de la informació.
4. Comprendre i produir textos orals senzills segons la seva tipologia: narratius, descriptius, informatius, instructius i argumentatius.
5. Utilitzar un vocabulari precís i adequat a les diferents formes textuais.
6. Comprendre el sentit global dels textos orals, reconeixent les idees principals i secundàries i deduint el significat de les paraules.
7. Memoritzar i reproduir contes, històries, textos breus i senzills propers als seus gustos i interessos, representant petites obres teatre, ajudant-se dels recursos expressius adequats.
8. Saber valorar la utilitat d'expressar-se amb correcció i facilitat en la vida social i escolar.
9. Comentar amb capacitat crítica el contingut, el llenguatge i la finalitat de textos orals i audiovisuals dels mitjans comunicació.
10. Expressar oralment amb pronunciació, entonació, ritme i volum adequats diferents tipus de missatges, en diferents situacions i finalitats comunicatives.
11. Escoltar i reproduir textos de jocs lingüístics o de la tradició oral de la literatura de les Illes Balears: dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, rondalles, llegendes, etc., i memoritzar-ne alguns.
12. Usar les tecnologies de la informació i la comunicació.

Bloc 2. Comunicació escrita: llegir.

1. Llegir en veu alta diferents textos, amb fluïdesa i entonació adequada.

2. Comprendre diferents tipus de textos adaptats a l'edat i utilitzant la lectura com a mitjà per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia correcta.
3. Llegir en silenci diferents textos valorant el progrés en la velocitat i la comprensió.
4. Resumir un text llegit reflectint l'estructura i destacant les idees principals i secundàries.
5. Utilitzar estratègies per a la comprensió de textos de diversa tipologia.
6. Llegir per iniciativa pròpia diferents tipus de textos.
7. Utilitzar textos científics en diferents suports per recollir informació, ampliar coneixements i aplicar-los en treballs personals.
8. Concentrar-se a entendre i interpretar el significat dels textos llegits.
9. Utilitzar les TIC de manera eficient i responsable per a la recerca i tractament de la informació.
10. Establir i seguir un pla lector que doni resposta a una planificació sistemàtica de millora de l'eficàcia lectora i fomenti el gust per la lectura.

Bloc 3. Comunicació escrita: escriure.

1. Utilitzar la llengua, de forma oral i escrita, per formular i respondre a preguntes, narrar històries i expressar sentiments, experiències i opinions.
2. Produir textos con intenciones comunicatives amb coherència, respectant la seva estructura i aplicant les regles ortogràfiques, cuidant la cal·ligrafia, l'ordre i la presentació.
3. Aplicar totes les fases del procés d'escriptura a la producció de textos escrits de diferent índole: planificació, textualització, revisió i reescriptura, utilitzant esquemes i mapes conceptuals, aplicant estratègies de tractament de la informació, redactant els seus textos amb claredat, precisió i correcció, revisant-los per millorar-los i avaluant, amb l'ajuda de guies, les produccions pròpies i alienes.
4. Utilitzar el diccionari com a recurs per resoldre dubtes sobre la llengua, l'ús o l'ortografia de les paraules.
5. Elaborar esquemes, mapes conceptuals i resums com a instruments que faciliten la comprensió i l'aprenentatge.
6. Cercar una millora progressiva en l'ús de la llengua, explorant cursos que desenvolupin la sensibilitat, la creativitat i l'estètica.
7. Afavorir a través del llenguatge la formació d'un pensament crític que impedeixi discriminacions i prejudicis.
8. Dur a terme el pla d'escriptura que doni resposta a una planificació sistemàtica de millora de l'eficàcia escriptora i fomenti la creativitat.
9. Utilitzar les TIC de manera eficient i responsable per presentar les seves produccions.
10. Utilitzar elements gràfics i paratextuals en la producció de textos per facilitar-ne la comprensió.

Bloc 4: Coneixement de la llengua.

1. Identificar els components bàsics de qualsevol situació comunicativa.
2. Aplicar els coneixements sobre la llengua per resoldre problemes de comprensió de textos orals i escrits i per a la composició i revisió progressivament autònoma dels textos propis i aliens, utilitzando terminología gramatical necessària per a l'explicació dels diversos usos de la llengua.
3. Conèixer, reconèixer i usar paraules sinònimes i antònimes, paraules homònimes i polisèmiques, neologismes i manlleus, sigles i abreviatures, analitzant-ne les formes i comprenent-ne el significat. Reconèixer paraules compostes, prefixos i sufixos. Crear paraules derivades i diferenciar famílies de paraules.
4. Utilitzar amb correcció les normes que regulen l'ortografia en els textos escrits ajustant progressivament la seva producció en situacions reals de comunicació escrita a les convencions establertes.
5. Identificar oracions com a unitats de significat i identificar el subjecte i el predicat de l'oració i els nuclis i complements corresponents. Reconèixer el subjecte el·líptic. Distingir el predicat verbal i el nominal, amb els respectius complements.

6. Entendre el concepte de text partint de la lectura de textos de diversos tipus que s'ajustin a objectius comunicatius diversos i propers a la realitat.
7. Identificar i explicar el paper que exerceixen els connectors textuais en el text i reconèixer les substitucions pronominals i l'ús de sinònims, hiperònims o el·lipsi com a mecanismes lèxics que cohesionen qualsevol discurs.
8. Reconèixer les diferents llengües que es parlen a l'Estat espanyol i a les Illes Balears. Identificar positivament la pluralitat lingüística existent.
9. Conèixer i respectar les llengües oficials de les Illes Balears
10. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument d'aprenentatge en tasques senzilles.

Bloc 5: Educació literària.

1. Llegir i comentar textos propis de la literatura infantil i juvenil (poesia, còmics, contes, etc.) de diverses fonts i en diferents suports.
2. Apreciar el valor dels textos literaris i utilitzar la lectura com a font de gaudi i informació i considerar-la com un mitjà d'aprenentatge i enriquiment personal de màxima importància.
3. Integrar la lectura expressiva i la comprensió interpretació de textos literaris narratius, lírics i dramàtics a la pràctica escolar, reconeixent i interpretant alguns recursos del llenguatge literari (metàfores, personificacions, hipèrboles i jocs de paraules) i diferenciant les principals convencions formals dels gèneres.
4. Utilitzar les biblioteques d'aula i de centre per obtenir informació i gaudir de la lectura d'obres literàries apropiades
5. Elaborar contes i poemes senzills, seguint patrons característics, fent servir de forma coherent la llengua escrita i la imatge.
6. Escoltar textos literaris i fer una lectura guiada i autònoma, en silenci i en veu alta de textos propis de la tradició popular de la nostra comunitat, adequats als interessos infantils.
7. Identificar i corregir, en textos orals i escrits, els trets i expressions que manifestin discriminació social, cultural, ètnica i de gènere.
8. Participar amb interès en dramatitzacions de textos literaris adaptats a l'edat i de produccions pròpies o dels companys, utilitzant adequadament els recursos bàsics dels intercanvis orals i de la tècnica teatral.

ESTÀNDARDS D'APRENTATGE

Bloc 1. Comunicació oral: escoltar, parlar i conversar.

- 1.1. Produeix textos orals que ens permetin realitzar una gran varietat de funcions comunicatives (demander i donar informació, expressar sentiments, opinions, acord, desacord, etc.) expressant-se amb una dicció adequada. (ritme, entonació...).
- 2.1. Transmet les idees amb claredat, coherència i correcció respectant les normes de la comunicació: torn de paraula, organitzar el discurs participació respectuosa i certes normes de cortesia dins de la comunicació oral.
- 2.2. Escolta les intervencions dels companys, mostrant respecte i consideració per les idees, sentiments i emocions dels altres.
- 3.1. Maneja el gest i l'entonació com elements extralingüístics en el discurs oral.
- 3.2. Participa en les activitats de comunicació i expressió oral, exposant arguments, plantejant idees, opinions, i comprenent el més important de la informació.
- 3.3. Inclou recursos no lingüístics en la narració d'experiències personals i en l'exposició de coneixements.
- 4.1. Participa en activitats de comunicació a l'aula produint textos orals segons la seva tipologia, valorant i respectant les normes que regeixen la interacció oral:
  - Se expressa oralment en diferents situacions: debats, diàlegs, exposicions.

- Elabora entrevistes.
- Realiza una intervenció oral expositiva o narrativa, prèviament preparada, amb un discurs ordenat, coherent i intel·ligible formulat.
- 5.1. Utilitza un vocabulari adequat a la seva edat, en les diferents formes textuais (descripció d'objectes, personatges, llocs, escenes, etc.).
- 5.2. Maneja el diccionari de forma habitual en el seu treball escolar.
- 6.1. Identifica el tema d'un text.
- 6.2. Resumeix oralment un text distingint les idees principals i les secundàries, així com les referències més importants per a la comprensió del text.
- 6.3. Presenta idees, coneixements i fets, narrant-los i descrivint-los de forma coherent i ordenada.
- 7.1. Reprodueix de memòria breus textos literaris o no literaris propers als seus gustos i interessos.
- 7.2. Identifica les característiques expressives en textos teatrals. (Admiracions, punts suspensius, pauses...).
- 7.3. Participa i representa oralment històries, contes, petites obres de teatre infantils i juvenils, etc., ajudant-se de gestos i recursos visuals.
- 8.1. Reconeix els avantatges de comunicar-se amb correcció i fluïdesa.
- 9.1. Analitza críticament els missatges que transmeten els mitjans de comunicació.
- 10.1. És capaç d'expressar oralment diferents tipus de missatges i diferents necessitats comunicatives (expressió de desitjos, gustos, preferències, sentiments i vivències).
- 11.1. Reprodueix diferents tipus de textos i els de tradició oral de la literatura de les Illes Balears: dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, rondalles, llegendes, etc., i en memoritza alguns.
- 11.2. Comprèn textos literaris senzills, memoritza i recita poemes, contes, cançons, endevinalles, embarbussaments...
- 12.1. Treballa textos orals provinents de recursos multimèdia o audiovisuals.
- 12.2. Maneja els mitjans audiovisuals i de comunicació, essent capaç de comentar amb capacitat crítica el contingut, el llenguatge i la finalitat de la informació, diferenciant entre informació i opinió.

Bloc 2: Comunicació escrita: llegir.

- 1.1. Llegeix en veu alta diferents tipus de textos apropiats per a la seva edat amb velocitat, fluïdesa i entonació adequada.
- 1.2. Descodifica amb precisió i rapidesa tota mena de paraules.
- 2.1. Entén el missatge, de manera global, i identifica les idees principals i les secundàries dels textos llegits a partir de la lectura d'un text en veu alta.
- 2.2. Mostra comprensió, amb cert grau de detall, de diferents tipus de textos no literaris (expositius, narratius, descriptius i argumentatius) i de textos de la vida quotidiana.
- 3.1. Llegeix en silenci amb la velocitat adequada textos de diferent complexitat.
- 3.2. Realitza lectures en silenci resumint breument els textos llegits.
- 4.1. Capta el propòsit dels textos. Identifica les parts de l'estructura organitzativa dels textos i analitza la seva progressió temàtica.
- 4.2. Elabora resums de textos llegits. Identifica els elements característics dels diferents tipus de textos.
- 4.3. Reconeix alguns mecanismes de cohesió en diferents tipus de text.
- 4.4. Produeix esquemes a partir de textos expositius.
- 5.1. Interpreta el valor del títol i les il·lustracions.
- 5.2. Marca les paraules clau d'un text que ajuden a la comprensió global.
- 5.3. Activa coneixements previs ajudant-se d'ells per comprendre un text.
- 5.4. Realitza inferències i formula hipòtesis.
- 5.5. Comprèn la informació continguda en els gràfics i estableix relacions amb la informació que apareix en el text relacionada amb aquests.
- 5.6. Crítica dels missatges i valors transmesos per un text senzill.
- 5.7. Interpreta esquemes de clau, números, mapes conceptuals senzills.

- 6.1. Té programat un temps setmanal per llegir diferents textos.
- 6.2. Llegeix voluntàriament textos proposats pel mestre o mestra.
- 7.1. És capaç de consultar diferents fonts bibliogràfiques i textos de suport informàtic per obtenir dades i informació per dur a terme treballs individuals o en grup.
- 8.1. Dedueix el significat de paraules i expressions amb ajuda del context.
- 8.2. Comprèn textos periodístics publicitaris. Identifica la seva intenció comunicativa. Diferència entre informació, opinió i publicitat.
- 8.3. Infeireix, interpreta i formula hipòtesis sobre el contingut. Sap relacionar els elements lingüístics amb els no lingüístics en els textos periodístics i publicitaris.
- 8.4. Estableix relacions entre les il·lustracions i els continguts del text, planteja hipòtesis, realitza prediccions i identifica en la lectura el tipus de text i la intenció.
- 8.5. Interpreta el llenguatge figurat, metàfores, personificacions, hipèrboles i jocs de paraules en textos publicitaris.
- 9.1. Sap utilitzar els mitjans informàtics per obtenir informació.
- 9.2. És capaç d'interpretar la informació i fer un resum de la mateixa.
- 10.1. Utilitza la biblioteca per localitzar un llibre determinat amb seguretat i autonomia, i aplica les normes de funcionament d'una biblioteca.
- 10.2. Exposa els arguments de lectures realitzades i informa sobre algunes referències bibliogràfiques: autor, editorial, gènere, il·lustracions.
- 10.3. Selecciona lectures amb criteri personal i expressa el gust per la lectura de diversos gèneres literaris com a font d'entreteniment manifestant la seva opinió sobre els textos llegits.

Bloc 3. Comunicació escrita: escriure.

- 1.1. Escriu, en diferents suports, textos propis de l'àmbit de la vida quotidiana: diaris, cartes, correus electrònics, imitant textos model.
- 1.2. Escriu textos de l'àmbit acadèmic, quotidià o social utilitzant el registre adequat, organitzant les idees amb claredat, enllaçant enunciats en seqüències lineals cohesionades i respectant les normes gramaticals i ortogràfiques.
- 1.3. Escriu diferents tipus de textos adequant el llenguatge a les característiques del gènere, seguint models, encaminats a desenvolupar la seva capacitat creativa en l'escriptura.
- 1.4. Emplena correctament formularis i impresos de la vida quotidiana: inscripcions, sol·licituds...
- 2.1. Resumeix el contingut de textos propis de l'àmbit de la vida personal i de l'àmbit escolar, recollint les idees fonamentals, evita parafrasejar el text i utilitza una expressió personal.
- 2.2. Aplica correctament els signes de puntuació, les regles d'accentuació i ortogràfiques. Reprodueix textos dictats amb correcció.
- 3.1. Fa servir estratègies de recerca i selecció de la informació: prendre notes, elaborar esquemes, guions, mapes conceptuals.
- 4.1. Utilitza habitualment el diccionari en el procés d'escriptura.
- 4.2. Escriu dictats sistemàticament per millorar en la correcció ortogràfica i gramatical.
- 5.1. Elabora gràfiques a partir de dades seleccionades i organitzades procedents de diferents textos (llibres de consulta, diaris, revistes, etc.).
- 5.2. Presenta un informe de forma ordenada i clara, en suport paper i digital, sobre problemes o situacions senzilles, recollint informació de diferents fonts (directes, llibres, Internet), seguint un pla de treball i expressant conclusions.
- 5.3. Elabora un informe seguint un guió establert que suposi la recerca, selecció i organització de la informació de textos de caràcter científic, geogràfic o històric.
- 6.1. Posa interès i s'esforça per escriure correctament de forma personal i creativa.
- 7.1. Expressa, per escrit, opinions, reflexions i valoracions argumentades.
- 7.2. Valora la seva pròpia producció escrita, així com la producció escrita dels seus companys.
- 8.1. Planifica i redacta textos seguint uns passos:
  - Planificació, redacció, revisió i millora.
  - Determina amb temps com serà el text, la seva extensió, el tractament autor-lector, la presentació, etc.

- Adapta l'expressió a la intenció, tenint en compte l'interlocutor i l'assumpte que es tracta.
  - Presenta amb neteja, claredat, precisió i ordre els escrits.
  - Reescriu el text.
- 9.1. Utilitza amb eficàcia les Tecnologies de la Informació i la Comunicació per escriure, presentar els textos i cercar informació.
  - 10.1. Utilitza Internet i les TIC: reproductor de vídeo, reproductor de DVD, ordinador, reproductor de CD-àudio, càmera de fotos digital i enregistratora d'àudio com recursos per a la realització de tasques diverses: escriure i modificar un text, crear taules i gràfiques, etc.

Bloc 4. Coneixement de la llengua.

- 1.1. Identifica i reconeix els components bàsics de la comunicació en les diferents situacions comunicatives: emissor, receptor, canal, codi, missatge i context.
- 2.1. Reconeix i identifica: substantius, adjectius, determinants i pronom, articles, verbs, adverbis, preposicions, conjuncions i interjeccions.
- 2.2. Reconeix i corregeix errors de concordança en textos propis i aliens aplicant els coneixements adquirits sobre les categories gramaticals i les seves normes d'ús.
- 2.3. Coneix i utilitza adequadament les formes verbals a les seves produccions orals o escrites.
- 2.4. Reconeix les relacions gramaticals que s'estableixen entre el substantiu i la resta dels components del grup nominal observant les regles de concordança.
- 2.5. Diferencia determinants i pronoms.
- 3.1. Maneja el diccionari per cercar el significat d'aquelles paraules que desconeix.
- 3.2. Interpreta correctament les abreviatures utilitzades als diccionaris.
- 3.3. Distingeix i utilitza correctament les diferents accepcions d'una paraula explicant el seu significat en un text.
- 4.1. Reconeix i corregeix progressivament errors ortogràfics en textos propis i aliens aplicant els coneixements adquirits en la millora progressiva de la seva producció escrita.
- 4.2. Reconeix, explica i utilitza sinònims i antònims d'una paraula explicant el seu ús concret en una frase o en un text oral o escrit.
- 4.3. Reconeix i explica les relacions polisèmiques que s'estableixen en algunes paraules aclarint el seu ús concret en una frase o en un text oral o escrit.
- 5.1. Identifica el nucli en un grup nominal i explica la relació que mantenen la resta de paraules del grup amb el nucli: article que determina, adjectiu que descriu o necessita el nom...
- 5.2. Identifica el subjecte i el predicat de frases, explicant la presència o absència del subjecte segons la intenció comunicativa del text.
- 6.1. Reflexiona i descriu la intenció comunicativa d'un text a partir de la lectura de textos propers a la realitat.
- 7.1. Reconeix en un text alguns connectors d'ordre i explicació així com els mecanismes bàsics de referència interna.
- 7.2. Selecciona i utilitza adequadament les substitucions pronominals i els sinònims en un text escrit per evitar la repetició valorant l'ús d'un lèxic variat segons la intenció comunicativa.
- 8.1. Reconeix i respecta la pluralitat lingüística existent en el context social i escolar, en l'àmbit de les Illes Balears i en l'àmbit de l'Estat espanyol.
- 8.2. Localitza en un mapa les diferents llengües d'Espanya en l'actualitat.
- 9.1. Identifica i respecta les llengües oficials de les Illes Balears.
- 10.1. Usa les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar informació, lectura de textos, etc.

Bloc 5. Educació literària.

- 1.1. Llegeix i comenta textos propis de la literatura infantil i juvenil (poesia, còmics, contes, etc.), utilitzant, entre altres fonts, webs infantils.

- 1.2. Llegeix obres i realitza activitats proposades. Exposa la seva opinió.
- 2.1. Maneja procediments per a la interpretació de textos, com el subratllat d'idees essencials, la relectura i la consulta al diccionari.
- 2.2. Elabora, de forma escrita o digital, contes i poemes, utilitzant la imatge per expressar situacions comunicatives concretes.
- 2.3. Utilitza un vocabulari adequat segons les diferents situacions comunicatives adquirint a través de la lectura de textos literaris i no literaris.
- 2.4. Interpreta el llenguatge figurat, metàfores, personificacions, hipèrboles i jocs de paraules en textos literaris.
- 3.1. Distingeix alguns recursos retòrics i mètrics propis dels poemes.
- 3.2. Utilitza comparacions, metàfores, augmentatius, diminutius i sinònims en textos literaris.
- 4.1. Utilitza la biblioteca d'aula i de centre per obtenir informació i com a font de plaer en la lectura d'obres literàries adequades.
- 5.1. Crea textos literaris (contes, poemes, cançons i petites obres teatrals) a partir de pautes o models donats utilitzant recursos lèxics, sintàctics, fònics i rítmics a les esmentades produccions.
- 6.1. Escolta, memoritza i reproduïx textos orals breus i senzills, contes, poemes, cançons, refranys endevinalles, embarbussament.
- 7.1. Selecciona textos orals i escrits dels mitjans de comunicació impresa, audiovisual i digital, identificant trets i expressions que manifestin discriminació social, cultural, ètnica i de gènere.
- 8.1. Realitza dramatitzacions individualment i en grup de textos literaris apropiats o adequats a la seva edat i de textos de producció pròpia.

EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (PORTFOLIO)

Per registrar les evidències d'aprenentatge vinculades als estàndards utilitzarem dossiers d'aprenentatge a l'aula. Al llarg de les diferents unitats didàctiques anirem planificant la realització i la recollida de productes que mostrin el nivell de consecució de l'estàndard i l'evolució d'aquest al llarg del curs.

El dossier és una eina que permet avaluar el procés d'aprenentatge. Consisteix fonamentalment en la recollida d'evidències de l'evolució de l'estudiant. Podem pautar aquesta recollida o bé deixar que l'escolar seleccioni quines evidències vol mostrar. Cada evidència duu una reflexió afegida sobre el treball realitzat, les dificultats trobades i els objectius de millora personal. El document del dossier pot realitzar-se en paper o en format digital.

A l'annex d'avaluació es presenta un possible guió per a la seva realització.

Les evidències que podem recollir en l'àrea de Llengua catalana i literatura poden ser:

- Exercicis del llibre o de la guia que treballin sobre els estàndards definits en la unitat.
- Proves escrites que recullin els estàndards d'aprenentatge.
- Productes acabats derivats de tasques aplicades en context real.
- Dibuixos que representin allò que han après.
- Diferents eines d'auto i coavaluació del treball realitzat a l'aula.

CRITERIS DE QUALIFICACIÓ I PROMOCIÓ

En cada avaluació

EINES D'AVALUACIÓ	PERCENTATGE EN LA QUALIFICACIÓ
Eines d'avaluació del treball competencial	
Proves d'avaluació escrites	
Evidències dels estàndards d'aprenentatge	
Qualificació total	

Al final de curs:

	PERCENTATGE EN LA NOTA FINAL
1a avaluació	
2a avaluació	
3a avaluació	
Dossier d'aprenentatge	
Qualificació total	

RECURSOS DIDÀCTICS

- El llibre de l'alumnat (am el CD d'àudio).
- Els quaderns complementaris al llibre de l'alumnat, on es pot treballar la lectura i la comprensió lectora, l'ortografia, la gramàtica, l'expressió, el vocabulari i la cal·ligrafia.
- La proposta didàctica, amb activitats d'aprenentatge cooperatiu i activitats de reforç i d'ampliació.
- Els recursos fotocopiabls de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dictats per reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.
- El llibre digital: audició i recursos per a treballar la lectura i activitats interactives per a treballar els continguts lèxics, gramaticals i ortogràfics de la unitat.

MESURES D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ

Descripció del grup després de l'avaluació inicial

Núm. d'alumnes:

Funcionament del grup (parlen molt, canvien amb facilitat de actividad,...):

Quines fortaleeses identifiquis en el grup respecte al desenvolupament d'objectius curriculars?

Quines necessitats hi identifiquis i com les abordaràs? (*Planificació d'estratègies metodològiques, gestió d'aula, estratègies de seguiment de l'eficàcia de mesures...*)

Quines fortaleeses relatives a aspectes competencials identifiquis en el grup?

Quines necessitats hi trobes i com les tractaràs? (*Planificació d'estratègies metodològiques, gestió d'aula, estratègies de seguiment de l'eficàcia de mesures..*)

Necessitats individuals

Quins són els alumnes que necessiten un seguiment més gran o personalització d'estratègies en el seu procés d'aprenentatge? (Cal tenir en compte alumnes amb necessitats educatives, amb altes capacitats, i altres amb necessitats no diagnosticades però que requereixin atenció específica per estar en risc, per la seva història familiar...)

Quines mesures organitzatives adoptaràs? (*Planificació de reforços, ubicació d'espais, gestió de temps grupals per afavorir la intervenció individual...*)

Quines mesures curriculars adoptaràs? Quins recursos faràs servir?

Quin model de seguiment utilitzaràs amb cada un d'aquests recursos?

Amb quina periodicitat i com avaluaràs els seus progressos?

AVALUACIÓ DE LA PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

En aquest apartat pretenem promoure la reflexió docent i l'autoavaluació de la realització i desenvolupament de programacions didàctiques. Per a això en finalitzar cada unitat didàctica es proposa una seqüència de preguntes que permetin el docent avaluar el funcionament d'allò programat a l'aula i establir estratègies de millora per a la mateixa unitat.

De la mateixa manera proposam una eina per a l'avaluació de la programació didàctica en el seu conjunt. Es pot realitzar al final de cada trimestre i així recollir-ne les millores en el següent.

ASPECTES QUE S'AVALEN	CAL DESTACAR...	CAL MILLORAR...	PROPOSTES DE MILLORA PERSONAL
Temporització de les unitats didàctiques			
Desenvolupament dels objectius didàctics			
Maneig dels continguts en la unitat			
Descriptors i assoliments competencials			
Realització de tasques			
Estratègies metodològiques seleccionades			
Recursos			
Claredat en els criteris d'avaluació			
Ús de diverses eines d'avaluació			
Dossier d'evidències dels estàndards d'aprenentatge			
Atenció a la diversitat			